

L'edat d'or de la novel·la negra basca

Griselda Oliver i Alabau.

31.01.2017 BCNegra17.

 [Comparteix a Twitter](#)

 [Comparteix a Facebook](#)

“En temps convulsos de violència política o social, quan les societats pateixen un cop i un altre un reguitzell de morts sense sentit, és poc freqüent que el crim es converteixi en material literari destacat, potser perquè els lectors busquen en les pàgines d’un llibre un refugi davant la dura realitat”, diu el programa d’actes de la **BCNegra17**, per presentar la taula rodona “**Euskadi o la violència després de la violència**”. El cert és que el País Basc està vivint una etapa daurada de la literatura negra, i així ho hem pogut constatar a través de quatre autors que il·lustren la varietat de registres de la novel·la policíaca basca: Javier Abasolo, Ricardo Alía, Gonzalo Garrido i Eva García Sáenz de Urturi.

Griselda Oliver i Alabau

Cap de la secció Homo fabra

 @GriseldaOliver

268 articles publicats

+ ALTRES ARTICLES D'AQUEST AUTOR

[Forats a l'Arts Santa Mònica](#)

[Pilar Rahola, Premi Ramon Llull: "M'he posat el vestit de mudar"](#)

[10 consells als joves escriptors de novel·la negra](#)

[Som éssers que necessàriament ocupem espai](#)

[La llibreria La Gralla celebra cinquanta anys d'ebullició cultural](#)

— El País Basc està vivint una etapa d'or de la novel·la negra | Foto: Pixabay

Què passa amb la novel·la negra al País Basc?

Jordi Bordas, moderador de l'acte, ha començat la taula rodona interpel·lant els ponents sobre si creien que hi havia una relació entre la fi de l'activitat d'ETA al País Basc i l'eclosió de la novel·la negra al territori, que s'ha produït aquests últims anys. Segons l'escriptor i advocat Javier Abasolo, de novel·la negra al País Basc sempre n'hi ha hagut, de manera que no considera que hi hagi cap relació amb el cessament de l'activitat d'ETA: "Jo crec que de novel·la

negra a Euskadi se'n va escriure abans que ETA abandonés les armes i després". El novel·lista i químic Ricardo Alías, en canvi, és del parer que hi ha hagut un boom de novel·la negra a Euskadi per tres factors: en primer lloc, el cessament de l'activitat armada d'ETA ha contribuït a crear un ecosistema al territori capaç d'acollir aquest gènere perquè ja no hi ha aquella realitat; en segon lloc, "la societat actual és molt més negra"; i, en tercer lloc, el fet que les editorials busquin novel·la negra fora de les grans àrees metropolitanes com Barcelona i Madrid també hi ha ajudat.

Eva García Sáenz, que a banda d'escriptora també és optometrista, creu que, si bé sempre hi ha hagut autors de novel·la negra al País Basc, el cessament de les armes ha tingut molt a veure amb l'eclosió de la novel·la negra basca.

"Euskadi és un país que dóna per molt per a la novel·la negra, per la seva història, per les ciutats, pels climes extrems, pels camps verds. És idoni com a escenari per matar", sentència entre rialles del públic. Finalment, l'escriptor i consultor de comunicació Gonzalo Garrido, és del parer que "és molt difícil escriure novel·la negra quan *lo negro* és al carrer", tot i que també pensa que d'autors de novel·la negra n'hi ha hagut sempre. "El gènere negre és dels pocs que actualment s'acosta a la realitat social i la critica, en un moment en què els diaris han perdut aquesta labor crítica, i som els escriptors els que omplim aquest buit", afegeix.

Demasiado ruido

Javier Abasolo ha presentat la seva última novel·la, *Demasiado ruido* (Erein Argitaletxea), en què torna a aparèixer el detectiu privat Mikel Goikoetxea, "Goiko", un antic ertzaina que, tot i que ja no exerceix com a tal, s'aboca de ple en la investigació de l'assassinat d'un vagabund que dorm al centre de Bilbao.

**EXPERT / ESPECIALISTA
UNIVERSITARI
EN CIUTAT I
CREACIÓ ARTÍSTICA**
I ALTRES CURSOS UNIVERSITARIS

MATRÍCULA OBERTA

FORMACIÓ EN ARTS DE CARRER

+ LLEGITS

- 1 El cas del Servei de Biblioteques
- 2 Bernat Dedéu: "La llibertat és tan atraient com feridora i ens fa por"
- 3 Núvol s'enlaira i baixa a terra
- 4 5 consideracions de Josep Pla sobre els pobles
- 5 Tres problemes de l'Honorable Conseller Santi Vila
- 6 El Crac. El retorn dels picarols
- 7 En Pere Gallarí o la senyoreta Salomé
- 8 Mor el pensador Tzvetan Todorov
- 9 La revolució de Carme Fenoll
- 10 El cas Carme Fenoll

Amb aquesta base, Abasolo construeix una trama en què, tal com ha destacat Jordi Bordas, demostra el seu coneixement en el camp judicial. “Goiko és el típic detectiu privat de novel·la negra internacional dels anys cinquanta i seixanta però portat a la societat actual”, destaca Abasolo, que afegeix que està caracteritzat de manera que sigui versemblant.

Abasolo construeix una novel·la que es mou en el terreny judicial, que coneix en primera persona, ja que ha exercit com a advocat durant molts anys. “Això es reflecteix en les seves novel·les”, assegura el moderador. “Vaig treballar en un jutjat i he vist de tot. No crec en la famosa independència judicial”, sosté l'autor.

“El Bilbao que apareix en la novel·la d'Abasolo és un Bilbao que segurament la gent que l'ha visitat no sabria reconèixer”, apunta Bordas. És una ciutat marginal, que xoca amb la societat burgesa basca, però tots dos mons comparteixen una mateixa fita: viure bé. “El subsaharià que viu malament pels carrers de Bilbao té la vida més difícil que els que hem nascut aquí, però al final tots volem el mateix, que és viure de la millor manera possible”, afegeix Abasolo.

El salto del caballo

Ricardo Alía és químic i jugador d'escacs, però des de fa uns anys es dedica a escriure novel·la negra. Té publicada una trilogia, *Zodiaco*, de la qual forma part la seva última novel·la, *El salto del caballo* (Maeva Ediciones), que té lloc a Donostia. S'hi succeeixen una sèrie de crims, cadascun dels quals va acompanyat d'un missatge críptic, que es pot llegir tant d'esquerra a dreta com de dreta a esquerra. “Els meus crims sempre són molt estranys i poc

The image shows a screenshot of a Facebook post. At the top, the profile picture of the page 'Núvol, digital de cultura' is visible, along with the page name and '24.841 M'agrada'. Below this, there are buttons for 'M'agrada la pàgina' and 'Inscriu-te'. The main content of the post is a text update that reads: "La democràcia està en perill a Romania, es tracta de salvar i conservar un país europeu", deia Cărtărescu ahir en una conferència al CCCB. Below the text is a video player showing a person with long dark hair.

habituals”, diu Alía, que afegeix que pot ser que sigui un producte de la mescla entre la química i els escacs.

El salto del caballo és una novel·la autoconclusiva, si bé la trama principal està lligada amb les dues entregues anteriors, *El signo del dragón* i *El vuelo de la serpiente*. “Sempre deixo una porta oberta a les novel·les, sempre hi ha un dolent que mor però que al final no és així, o ressuscita o no se sap ben bé on està”, explica l’autor, que deixa el públic intrigat sense saber si aquesta saga tindrà continuació. “A les meves novel·les sempre vaig d’un punt a un altre però en el camí no sé què passarà i això em fascina”, aclareix.

A la novel·la d’Alía, hi ha una crítica directa a les farmacèutiques: “Les farmacèutiques tenen interessos econòmics. Si inverteixen en una medicina que ho pugui curar tot no podran guanyar diners. M’interessava aprofitar aquesta realitat per criticar-la”, assegura.

El silencio de la ciudad blanca

Eva García Sáenz ha presentat *El silencio de la ciudad blanca* (Editorial Planeta), una novel·la que gira entorn a uns assassinats ocorreguts vint anys abans de l’inici del relat a Vitòria. En aquesta novel·la, l’autora ha fet servir el recurs del monstre dins de casa: el monstre és l’assassí en sèrie i la casa, en aquest cas, és Vitòria. “El radi d’acció de l’assassí és Vitòria, que és una ciutat petita, i ataca aquelles persones que tenen cognom alabès i l’edat dels quals acaba en cinc o en zero. Això vol dir que la majoria dels habitants estan amenaçats per aquest assassí i que el monstre el tens dins de casa”, aclareix l’autora.

Bordas ha volgut destacar el fet que aquesta novel·la sigui crítica amb la

BASES

PREMI DE POESIA

societat vitoriana: “L’exogàmia es mira amb recel, tots els nascuts més enllà de cinquanta quilòmetres, com deia la meva àvia, són forasters”, escriu García a la novel·la. “Volia que la novel·la tractés com de tancada era la societat en les ciutats de província d’Espanya durant la dècada dels setanta”, assegura l’escriptora, que afegeix que hi ha una frase que resumeix molt bé aquesta mentalitat i que és molt típica de la zona: “Por la paz, un ave maría”.

L’obra no segueix una trama lineal, sinó que salta endavant i enrere en el temps. “A l’hora d’escriure la novel·la, com t’ho vas plantejar?”, li pregunta Bordas. “Jo sempre em faig esquemes i abans d’escriure defineixo el nombre de capítols i faig un resum del que passarà a cada capítol. Fins i tot tinc estructurat el clímax, l’anticlímax, etc.”, aclareix l’escriptora.

La capital del mundo

Amb *La capital del mundo* (Editorial Alrevés) de Gonzalo Garrido, l’escenari torna a ser Bilbao. La història comença amb el descobriment d’un cadàver en un edifici abandonat que està a punt de ser enderrocat per convertir-se en una avinguda. El protagonista de la novel·la és Ricardo Malpartida, un detectiu privat de baixos fons, un home rude, poc glamurós i malparlat que prové del món del taxi. “El meu detectiu és molt clàssic i segurament comença no agradant, però al llarg de les pàgines evoluciona”, aclareix l’autor, que afegeix que no és un personatge perfecte, sinó real i que fa reaccionar el lector.

Les novel·les de Garrido tenen un punt àcid, lluny del “nen bo” que és de dia. De fet, en *La capital del mundo*, l’autor aprofita per fer una crítica a tota la societat: des de l’ertzaina fins a les entitats financeres, tots en surten malparats. “M’interessa parlar de la societat i fer-ho a través de la novel·la

37è
**PREMI BBVA
SANT JOAN
DE LITERATURA
CATALANA**

negra”, sosté l’escriptor, que assegura que no tot el que escriu necessàriament ell tingui aquesta opinió. A *La capital del mundo* el que fa l’autor és criticar el conformisme de la societat, de l’abús del poder i de la manipulació.

Etiquetes:

• BCNegra 2017

• Euskadi

• novel·la negra

Comparteix a Twitter

Comparteix a Facebook

Subscriu-te a Núvol

ENVIAR

ARTICLES DESTACATS

Menys Nadals i més gramàtica

El Shakespeare del Sellent a TV3

Sus lo tro de la mundana 'sfera

«La Riera» i els límits de la mentida

Bon any? Encara no

Escolí de l'editar en Bertrana o l'extremit... goig
goig

Deixa un comentari

L'adreça electrònica no es publicarà. Els camps necessaris estan marcats amb *

Comentari

Enviar

Nom

Correu electrònic

Seccions

[Calàndria](#)

[Punt de llibre](#)

[Homo Fabra](#)

[El Web Negre](#)

[L'Apuntador](#)

[Cast@fiore](#)

[Pantalles](#)

[Galleries](#)

[Sa Il·lustríssima](#)

[Arxipèlag](#)

Capçaleres

[L'Avenç](#)

[Serra d'Or](#)

[La ruta del jazz](#)

[Libelista](#)

Xarxes

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Youtube](#)

[Pinterest](#)

[Instagram](#)

+Vilaweb

[Vilaweb](#)

[Surt de casa](#)

[Teatre Barcelona](#)

[Fosbury](#)

